

Diferenciální diagnostika paravirového a toxoalergického exantému v dětském věku

MUDr. Blanka Pinková, Ph.D.

Dětské kožní oddělení, Pediatrická klinika, FN a LF MU, Brno

Exantémy v dětském věku jsou běžné a obvykle probíhají bez komplikací. Existuje mnoho příčin, mezi něž patří především viry, méně často bakteriální toxiny, léky, alergenů a další onemocnění. Virový exantém se často objevuje v průběhu virové infekce; může napodobovat lékový exantém a v 10 % případů je vnímán jako léková alergie.

Klíčová slova: děti, poléková alergie, exantém, virus.

Differential diagnosis of paraviral and toxic allergy exanthema in childhood

Exanthems in childhood are common and usually proceed without complications. There are many causes, which include mainly viruses, less often bacterial toxins, drugs, allergens and other diseases. Viral exanthema often occurs during a viral infection; it can mimic drug exanthema and in 10% of cases is seen as a drug allergy.

Key words: children, drug allergy, exanthema, virus.

Úvod

Skutečné polékové exantémy jsou u dětí vzácné a nadměrně diagnostikovány. Léky mohou způsobit vyrážku buď v důsledku vyvolání imunitní reakce, nebo v důsledku interakce s viry, pokud jsou léky užívány v průběhu virové infekce. Také virové infekce jsou u dětí velmi časté a mohou vyvolat exantém, který je obtížné odlišit od polékových reakcí. V důsledku toho je většina nesprávně označena jako „alergická“ reakce na léčiva.

Virové exantémy: velký imitátor

Virový exantém nebo někdy paravirový exantém se často objevuje v průběhu virové infekce nebo po ní a velmi často může napodobovat lékový exantém a v 10 % případů je nesprávně vnímán jako léková alergie.

Virové exantémy jsou u dětí časté a většinou se projevují samovolně. Včasné rozpoznání a odlišení od jiných dětských onemocnění je důležité pro nasměrování dalšího vyšetřování a zahájení léčby.

V nemalé části případů není možné v akutní fázi rozlišit mezi kožní erupcí vyvolanou virem a lékem (1).

Viry, nejčastěji virus Epsteina-Barrové (EBV), lidský herpesvirus 6 (HHV6) a cytomegalovirus (CMV), a bakterie *Mycoplasma pneumoniae* mohou způsobit exantém buď ze samotné infekce (aktivní nebo latentní), nebo v důsledku interakce se současně užívanými léky. Stanovení přesné diagnózy vyžaduje pečlivou klinickou anamnézu a důkladné fyzikální vyšetření. Hematologická a biochemická vyšetření nebo histologie nemusí být pro rozlišení obou typů exantému přínosná (2). Nápomocné mohou být sérologické testy a testy polymerázové řetězové reakce (PCR), i když současná akutní infekce nevyklučuje přecitlivělost na léky.

Většina virových exantémů je makulopapulózní, červenorůžové barvy a většinou je generalizovaně na celém těle i končetinách. Nezřídka se v projevech objeví petechie. Obličej dítěte bývá obvykle vnechán, ale toto nemusí být pravidlem. Naopak u toxoalergického exantému bývá obličej většinou zasažen, zejména na tvářích, kde dominuje živý erytém.

Virové exantémy jsou často doprovázeny prodromálními klinickými projevy, jako je horečka a malátnost.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Dermatol. praxi.* 2024;18(1):15-17

<https://doi.org/10.36290/der.2024.003>

Článek přijat redakcí: 12. 2. 2024

Článek přijat k tisku: 8. 3. 2024

MUDr. Blanka Pinková, Ph.D.

pinkova.blanka@fnbrno.cz